

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna fonda “Sibīrijas bērni” rīkotajā pasākumā Rīgas pili

Publicēts: 17.08.2021.

Egils Levits

Dārgie draugi, Sibīrijas bērnu fonda dalībnieki, jaunieši, visi klātesošie!

Katra nākamā diena mūs šķietami attālina no tiem tragiskajiem notikumiem, kādus jūs un jūsu ģimenes piedzīvoja pagājušā gadsimta 40. un 50. gados. Latvijas valsts tad bija svešas un varmācīgas varas pakļautībā, nežēlīgi tika laužti un neatgriezeniski tika sadragāti cilvēku likteņi. Taču tā ir tikai šķietamība, ka viss palicis tālā pagātnē. Laiks dziedē, bet laiks neatceļ un nepadara par nebijušiem pāridarījumus, noziedzīgu rīcību pret cilvēkiem, tautām un valstīm.

Daļa no jums kā bērni kopā ar pieaugušajiem izgāja moku un pazemojumu ceļus izsūtījumā tālu no dzimtenes. Arī pēc atgriešanās mājās padomju okupētajā Latvijā jūs pieredzējāt, ko nozīmē dzīvot, apzīmogotam ar Sibīrijas zīmogu. Šis zīmogs tika uzspiests arī jūsu bērniem.

Tas turpinājās līdz Latvijas valsts neatkarības atgūšanai.

Tiklīdz atjaunojās Latvijas valsts, bija iespējams atjaunot arī vēsturisko taisnīgumu attieksmē pret padomju režīma represētajiem cilvēkiem. Arī mūsu Satversmē ir ierakstīts, ka mēs pieminam svešo varu upurus, nosodām komunistisko un nacistisko totalitāro režīmu un to noziegumus.

Tas nozīmē, ka valstij ir sava atmiņu politika, ka tiek sekmēta valsts un nācijas vēstures izpēte, ka atsevišķi notikumi un procesi tiek īpaši izgaismoti – jo tie ir pamatā mūsu valsts leģitimitātei, nosaka tās vēstures skatījumu un pašizpratni.

Šādas maz zināmās tēmas mums šodien joprojām ir pretošanās padomju okupācijas varai un padomju perioda kolaboracionisms. Arī padomju deportācijas un citas PSRS veiktās represijas noteikti pilnībā vēl nav izpētītas un aptvertas kā mūsu pašu mājās, tā starptautiski.

Godātie klātesošie!

Valsti iemieso un veido tās pilsoņi. Mēs visi esam saistīti savas zemes un valsts, laikmetu un paaudžu pēctecības ķēdē. Šodienas Latvijā mēs aizvien vairāk apzināties, cik svarīga ir katra Latvijas pilsoņa – liela vai maza, jauna vai veca – atbildība par Latviju un līdzdalība valsts norisēs.

Šo pēctecīgumu uzteicami īsteno fonds "Sibīrijas bērni", uzņemot unikālus dokumentālus materiālus, rīkojot ekspedīcijas uz kādreizējām izsūtījuma vietām, izglītojot par represijām šodienas sabiedrību. Šodienas sabiedrībai ir ļoti nepieciešams, lai tā apzinātos, kas ir noticis, un lai uzturētu atmiņas pēctecīgumu. Tas ir valsts leģitimitātes jautājums.

Sevišķi svarīgi, ka par šiem mūsu tautai un valstij būtiskajiem vēstures notikumiem turpina domāt bērni un jaunieši, sacerējumos un zīmējumos atainojot savus priekšstatus par citu bērnu reiz pārdzīvoto izsūtījumā Sibīrijā.

Es īpaši vēršos pie jums, jaunie cilvēki!

Jūs esat Latvijas nākotnes veidotāji. Kāda tā īsti būs, neviens šodien nevar pateikt. Tomēr viens gan ir skaidrs – no jums reiz būs atkarīgs, kāda vieta Latvijas vēstures stāstā būs Sibīrijas bērniem un visam, kas ar to saistīts.

Esmu pārliecināts, ka jūs šīs savu priekšgājēju atmiņas, citu bērnu atmiņas, jūsu ģimenes, citu radnieku atmiņas un viņu pārdzīvojumus vienmēr iekļausiet savā pasaules redzējumā. Mēs visi uz jums paļaujamies.

Dievs, svētī Latviju!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-fonda-sibirijas-berni-rikotaja-pasakuma-rigas-pili>